

กรมอนามัย
สำนักทันตสาธารณสุข

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ชุดข้อมูลสุขภาพช่องปากที่จำเป็นสำหรับเด็กปากแหว่งเพดานโหว่ และสื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปากแหว่งเพดานโหว่และเด็กพิการทางสายตา

(ภายใต้โครงการพัฒนาสื่อส่งเสริมความรู้เพื่อสุขภาพเด็กพิเศษ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓)
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมสำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย อาคาร ๕ ชั้น ๓

สื่อเด็กพิการทางสายตาและเด็กปากแหว่งเพดานโหว่

ปีที่ผ่านมาสำนักทันตสาธารณสุขได้จัดทำสื่อสำหรับเด็กพิการทางสายตา เป็นตุ๊กตาสอนแปรงฟันโต้โต้และจูเนียร์ พร้อมหนังสือคู่มือเสียงสอนแปรงฟันเป็นอักษรเบลล์ ซึ่งเป็นสื่อสำหรับใช้สอน ต่อมาได้มีการหารือกันในที่ประชุมเห็นควรทำสื่อที่เด็กสามารถใช้เรียนรู้ด้วยตนเอง

สื่อที่จะจัดทำในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. หนังสือนิทานสำหรับเด็กพิการทางสายตา: ลักษณะเป็นภาพนูน สามารถคลำเพื่อจินตนาการ บรรยายด้วยอักษรเบลล์ เนื้อหาสั้น กระชับ เน้นภาพ ดัดแปลงจากนิทานภาพหนังสือเดินทางสร้างสุขเพื่อเด็กปฐมวัย เรื่อง “ยิ้มหวานหน่อยจ๊ะ” และ “ฟ ฟัน แข็งแรง” สำนักทันตสาธารณสุขได้ขออนุญาตลิขสิทธิ์จาก สสส. เพื่อเผยแพร่

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม:

- เพิ่มปุ่มกดที่มีเสียงอธิบาย/เนื้อหาสำหรับเด็กโต
- เพิ่มเนื้อหาเรื่องอุบัติเหตุเกี่ยวกับช่องปากและฟัน

๒. ตุ๊กตาฝึกทักษะการให้นมและทำความสะอาดช่องปากเด็กปากแหว่งเพดานโหว่/เด็กพิเศษ: มี ๒ แนวคิด คือแบบที่ ๑ ทำเป็นตุ๊กตากระต่าย ส่วนแบบที่ ๒ ทำเป็นตุ๊กตาเด็ก โดยจะทำให้มีกระพุ้งแก้ม สันเหงือก และฟันขึ้นบางซี่คล้ายเด็กปากแหว่งเพดานโหว่

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม:

- ใช้ตุ๊กตาเหมือนเด็กปากแหว่งเพดานโหว่จริงสอนผู้ปกครองเช็ดเหงือก/แปรงฟัน
- ควรมีตุ๊กตาแบ่งตามช่วงวัยเด็กหรือก่อนหลังผ่าตัด และการรักษาแต่ละช่วงวัย
- สอนผู้ปกครองแปรงฟันกับตัวเด็กจะดีกว่าใช้ตุ๊กตา
- ฝึกพ่อแม่ง่ายกว่าปู้ย่าตายาย
- ควรทำสื่อคลิปทำอุ้มเด็กให้นม ฝึกทักษะผู้ปกครอง

๓. โมเดลภาวะปากแหว่งเพดานโหว่: ลักษณะเป็นโมเดลขนาดและสีเสมือนจริง หรือขนาดใหญ่กว่าเล็กน้อย ดัดแปลงจากโมเดลของศูนย์การดูแลผู้ป่วยปากแหว่งเพดานโหว่และความพิการแต่กำเนิดของ ศิริษะและไบหน้า มข. และทพญ. นิรมล สีสลาอติศร จะทำหนังสือขออนุญาตใช้โมเดลเป็นต้นแบบจาก มข. และดำเนินการทำ MOU ในนามกรมอนามัยกับการยางแห่งประเทศไทยเพื่อพัฒนาการผลิตร่วมกัน

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม:

จัดทำโมเดลรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น ๑. ใส่ nasoalveolar molding (NAM) เพื่อสื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจ

และให้ความร่วมมือกับการรักษาเนื่องจากจุมูกเด็กกลุ่มนี้จะแบนไม่ได้รูป

- ๒. โมเดลยางพาราขนาดใหญ่สอนแปรงฟัน
- ๓. โมเดลฟันแสดงรากฟันและการผุระยะต่างๆ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากที่ประชุม:

ใช้เพลงประกวดเครือข่ายโรงเรียนเด็กไทยฟันดีเปิดตอนแปรงฟันที่โรงเรียน

กรมอนามัย
สำนักทันตสาธารณสุข

